

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/203/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120424997
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Slávka Zborovjanová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:6120424997.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Slávky Zborovjanovej a sudkýň JUDr. Zuzany Stolárovej a JUDr. Adriany Murínovej v spore žalobcu: Wüstenrot poisťovňa, a.s., so sídlom v Bratislave, Karadžičova 17, IČO: 31 383 408, zastúpeného advokátskou kanceláriou SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Štefánikova 8, IČO: 36 853 186, proti žalovanému: Y. Q. I., nar. XX.X.XXXX, bytom A. I., D. N.Ô. XXX/X, zastúpenému advokátom JUDr. Alexandrom Parajosom, so sídlom v Košiciach, Skladná 64, IČO: 509 408 99, o zaplatenie 516,81 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Košice II zo dňa 29. októbra 2021, č. k. 41C/10/2020-204

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výrokoch III. a IV.

Žalobcovi priznáva proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice II (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo aj „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol nasledovne:

I. Zamietá návrh žalovaného na prerušenia konania z dôvodov postupu podľa § 162 ods. 1 písm. b) CSP.

II. Konanie o zaplatenie sumy 184,58 eur na istine zastavuje.

III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 332,23 eur, úrok z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 516,81 eur od 18.11.2019 do 18.12.2020, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 332,23 eur od 19.12.2020 do zaplatenia, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

IV. Žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 516,81 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 18.11.2019 do zaplatenia, a to titulom regresnej náhrady s poukazom na žalobu, podľa ktorej žalobca poisťovateľ uzavrel so žalovaným ako poistníkom poistnú zmluvu č. 610/163902-7 o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Dňa 20.5.2019 došlo ku škodovej udalosti poisteného motorového vozidla Škoda Fabia COMBI K.: I. XXXBX, ktorého vinníkom bola vodička poistené motorové vozidla. Žalobca na základe uzatvorenej poistnej zmluvy uhradil poškodenému škodu, ktorá mu v dôsledku toho vznikla - spolu vo výške 738,31 eur dňa 26.9.2019 (poistné plnenie). Keďže žalovaný bol v omeškaní s platením poistného od 1.4.2019 do 20.5.2019, žalobca si uplatnil podľa § 12 ods. 1 písm. f) ZoPZP voči žalovanému nárok na náhradu poistného plnenia vo výške 516,81 eur. Poukázal tiež na vyjadrenie žalovaného, ktorý považoval nárok žalobcu za dôvodný iba čiastočne, na základe čoho dňa 17.12.2020 pristúpil k poukázaniu sumy 184,58 eur v prospech žalobcu, ktorá suma predstavuje uznanie nároku žalobcu v rozsahu 25 % vyplateného poistného plnenia poškodenému, čo žalovaný považuje za primeraný (adekvátny) postih zo strany žalobcu za porušenie povinnosti platiť predpísané poistné

riadne a včas. Mal za to, že žalobcom uplatnená výška regresu nerešpektuje princíp proporcionality a alternatívne je na mieste hovoriť o šikanóznom výkone práva v kontexte § 3 OZ ako zákona lex generalis k zák. č. 381/2001 Z.z. ako lex specialis, respektíve žalobcom uplatňovanú výšku regresu je možné právne kvalifikovať ako výkon práva v rozpore s dobrými mravmi. Preto žiadal súd podrobiť výšku žalovaného nároku prieskumu v kontexte právnych úvah obsiahnutých v náleze Ústavného súdu SR sp. zn. IV.ÚS/377/2018 a v uznesení NS SR sp. zn. 4Obo/3/2018.

3. Podaním zo dňa 9.9.2021 žalobca vzal žalobu čiastočne späť v rozsahu 184,58 eur a žiadal v tejto časti konanie zastaviť, nakoľko žalovaný dňa 18.12.2020 uhradil žalobcovi sumu 184,58 eur. Na zvyšnej časti žaloby trval naďalej a žiadal, aby súd zaviazal žalovaného k zaplateniu sumy 332,23 eur, úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 516,81 eur od 18.11.2019 do 18.12.2020 a úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 332,23 eur od 19.12.2020 do zaplatenia.

4. Súd zhodnotil, že medzi stranami nie je sporné, že dňa 20.5.2019 došlo na ulici Slobody v Košiciach ku škodovej udalosti poisteného predmetného motorového vozidla Škoda Fabia Combi, že vodička Y. X. I., ktorá viedla osobné motorové vozidlo Škoda Fabia Combi pri cúvaní poškodila motorové vozidlo Volkswagen Polo K.: I., ktoré bolo zaparkované na parkovisku, a že vinníkom bola vodička. Žalobca na základe uzatvorenej poisťovnej zmluvy uhradil poškodenému škodu, ktorá mu v dôsledku toho vznikla, spolu vo výške 738,31 eur dňa 26.9.2019 (poistné plnenie). Taktiež medzi stranami nie je sporné, že v čase škodovej udalosti (20.5.2019) bol žalovaný v omeškaní s platením poistného. Keďže žalovaný bol v omeškaní s platením poistného od 1.4.2019 do 20.5.2019 (ku dňu škodovej udalosti), žalobca si uplatnil v súlade s § 12 ods. 1 písm. f) ZoPZP voči žalovanému nárok na náhradu poistného plnenia v sume 516,81 eur a listom zo dňa 27.9.2019 žalobca vyzval žalovaného na zaplatenie sumy 516,81 eur (žalobca si uplatnil náhradu poistného plnenia v nižšej sume, celé poistné plnenie predstavovalo 738,31 eur). Následne opätovne listom zo dňa 4.11.2019 a 18.11.2019 vyzval žalovaného na zaplatenie náhrady poistného plnenia. Podľa vyjadrenia žalovaného, tento považoval nárok žalobcu za dôvodný iba čiastočne, preto dňa 17.12.2020 poukázal žalobcovi sumu 184,58 eur, ktorá predstavuje uznanie nároku v rozsahu 25 % vyplateného poistného plnenia poškodenému, čo žalovaný považuje za primeraný (adekvátny) postih zo strany žalobcu za porušenie povinnosti platiť predpísané poistné riadne a včas. Podľa vyjadrenia žalovaného (ktorú skutočnosť žalobca nepoprel) v čase, keď žalobca (poisťovateľ) poukazoval poistné plnenie v prospech poškodeného (dňa 26.9.2019 v sume 738,31 eur), už bolo omeškané predpísané poistné zo strany žalovaného ako poistníka žalobcovi uhradené.

5. Vec právne posúdil podľa § 2 písm. g), písm. e), § 4 ods. 1, § 10 ods. 1, § 12 ods. 1 písm. g) zák. č. 381/2001 Z.z. a súčasne o čiastočnom zastavení konania podľa § 145 ods. 2 CSP, a to vzhľadom na dispozitívny úkon žalobcu, ktorým vzal žalobu čiastočne späť z dôvodu úhrady sumy 184,58 eur žalovaným v prospech žalobcu po podaní žaloby dňa 18.12.2020.

6. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaný nepochybne porušil povinnosti vyplývajúce mu z poisťovnej zmluvy č. 10/163902-7 zo dňa 15.12.2014 a z ust. § 12 ods. 1 písm. f) zákona č. 381/2001 Z.z., keď bol v omeškaní s platením poistného v čase, keď nastala poistná udalosť dňa 20.5.2019, čím žalobcovi vznikol dôvodne nárok na náhradu poisteného plnenia alebo jeho časti, ktoré poskytol žalobca z predmetnej poisťovnej zmluvy poškodenému U. I. v súvislosti s poistnou udalosťou č. 1525.1423/010-3, a to o výške 738,31 eur. Škoda bola spôsobená prevádzkou motorového vozidla EČV: I. XXXJS na osobnom motorovom vozidle EČV: I. XXXJP. Z vykonaného dokazovania vyplynulo (čo nepoprel ani žalovaný), že žalovaný bol v omeškaní s platením poistného. Za štvrtročné obdobie 1.1.2019 - 31.3.2019 bolo poistné uhradené dňa 15.4.2019 (ide o platbu, ktorú žalovaný uhradil 11.4.2019). Za ďalší štvrtrok 1.4.2019 - 30.6.2019 malo byť uhradené poistné plnenie k 1.4.2019, avšak k jeho úhrade došlo až dňa 23.5.2019 (platba žalovaného zo dňa 21.5.2019). Taktiež mal preukázané, že žalobca vyzval žalovaného na úhradu regresnej náhrady písomnými výzvami - postihmi zo dňa 27.9.2019, 4.11.2019, 18.11.2019. Žalovaný sa voči výške uplatneného regresu (postihu) viackrát písomne odvolal, avšak bezúspešne. Po podaní žaloby žalovaný uhradil žalobcovi sumu 184,58 eur, ktorá predstavuje uznanie nároku žalobcu v rozsahu 25 % vyplateného poistného plnenia poškodenému, čo žalovaný považuje za adekvátny postih zo strany žalobcu za porušenie povinnosti platiť predpísané poistné riadne a včas. Žalovaný teda uznal žalobcom uplatnený nárok čo do základu, ale nie čo do výšky a vzniesol návrh, aby súd znížil výšku požadovanej náhrady poistného plnenia. Preto sa súd zaoberal oprávnením súdu znížiť výšku požadovanej náhrady poistného plnenia z dôvodov uvádzaných žalovaným. Súd sa v celom rozsahu stotožnil s právnym názorom žalobcu, čo sa týka moderačného oprávnenia súdu primerane

znižiti žalobcom uplatnený nárok. Súd nie je oprávnený v konaní podľa § 12 ods. 1 a 2 zák.č. 381/2001 Z.z. znížiť výšku požadovanej náhrady poistného plnenia alebo jeho časti, aplikujúc zásadu primeranosti alebo iné kritéria. Zo žiadneho právneho predpisu takéto sudcovské právo nevyplýva. Je výlučne vecou poisťovateľa, či sa rozhodne uplatniť náhradu všetkých vyplatených súm poistného plnenia alebo iba ich časti (rozhodnutie NS SR zo dňa 23.11.2004 sp.zn. 1MCdo 3/2004). Zhodne s názorom žalobcu tiež konštatoval, že na rozdiel od inštitútu náhrady škody (§ 450 OZ), regresu v poistení majetku (§ 813 OZ) alebo zmluvnej pokuty (§ 544 a nasl. OZ), v rámci ktorých môže súd aplikovať moderačné oprávnenie, úprava inštitútu postihu podľa § 12 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z.z. neumožňuje súdu znížiť uplatnenú výšku náhrady poistného plnenia. Nejde totiž o nárok na náhradu škody, ale o originárny druh právneho nároku, ktorý vzniká ex lege, ak nastane niektorá zo skutočností podľa § 12 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z.z. (rozsudok Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 24.4.2012 sp.zn. 8Co 114/2012, rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25.1.2012 sp.zn. 4Co 110/2011). Moderačné oprávnenie je súdu zverené iba výnimočne. Primerané zníženie uplatneného nároku prichádza do úvahy iba vtedy, ak ho zákon výslovne pripúšťa a zároveň formuluje jednoznačné kritéria a limity pre takýto postup (napr. závažnosť porušenia, okolnosti prípadu a pod). Postihové právo žalobcu, resp. nárok na náhradu za poskytnuté plnenie vyplýva priamo zo zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Ide o zákonný nárok, nie zmluvný, ktorý by si žalobca upravil v poistenej zmluve, VPP alebo v inom internom predpise. Poukázal tiež na jedno z posledných rozhodnutí R 64/2020, podľa ktorého súd rozhodujúci o nároku poisťovateľa v zmysle ust. § 12 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nemôže skúmať a pri rozhodovaní o nároku prihliadať na to, či výška sumy nároku uplatneného poisťovateľom voči poisťníkovi, resp. poistenému v zmysle uvedeného ustanovenia je v súlade so všeobecnou zásadou proporcionality a neprieči sa zmyslu a účelu uvedeného zákona. Jediným oprávneným subjektom, ktorý môže určiť a prípadne znížiť výšku uplatneného nároku v zmysle ustanovenia § 12 citovaného zákona aj pod hornú hranicu takto uplatňovaného nároku, ktorou je úhrn poistných plnení, je v zmysle uvedeného ustanovenia poisťovateľ. Uplatnený nárok súd posúdil predovšetkým podľa ust. § 12 ods. 1 a 2 zák. č. 381/2001 Z.z. Po čiastočnom späťvzati žaloby, predmetom konania zostala istina vo výške 332,23 eur spolu s úrokmi z omeškania. Keďže súd uzavrel, že nie je oprávnený v konaní podľa § 12 ods. 1 a 2 zák. č. 381/2001 Z.z. znížiť výšku požadovanej náhrady poistného plnenia alebo jeho časti aplikujúc zásadu primeranosti, či iné kritérium, pričom z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaný v čase poistnej udalosti bol v omeškaní s platením poistného a nebolo sporné, že žalovaný ako poisťovateľ uhradil v dôsledku poistnej udalosti poškodenému sumu 738,31 eur, súd zaviazal žalovaného k zaplateniu sumy 332,23 eur v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku. Priznaná suma 332,23 eur predstavuje rozdiel medzi uplatneným postihom zo strany žalobcu vo výške 516,81 eur a úhradou zo strany žalovaného vo výške 184,58 eur (516,81 - 184,58).

7. O uplatnenom príslušenstve rozhodol aplikáciou § 517 ods. 1, ods. 2 a § 3 ods. 1 nar. vlády č. 87/1995 Z.z. tak že, pokiaľ žalovaný neuhradil žalobcovi pohľadávku riadne a včas, dostal sa do omeškania, na základe čoho žalobca má podľa § 517 OZ právo aj na zaplatenie úrokov z omeškania z dlžnej čiastky. Žalobca si uplatnil úroky z omeškania od 18.11.2019, t.j. odo dňa posledného pokusu žalobcu o mimosúdne vyriešenie veci až do zaplatenia. Výška úrokov z omeškania v danom prípade činí 5 % z dlžnej sumy ročne. Po zohľadnení čiastočnej úhrady istiny zo strany žalovaného vo výške 184,58 eur v súlade s návrhom žalobcu priznal žalobcovi úroky z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 516,81 eur od 18.11.2019 do 18.12.2020 a vo výške 5 % ročne zo sumy 332,23 eur od 19.12.2020 do zaplatenia tak, ako je uvedené vo výrokovej časti návrhu.

8. Výrok, ktorým zamietol návrh žalovaného na prerušenie konania z dôvodu postupu podľa 162 ods. 1 písm. b) CSP odôvodnil tým, že súd prvej inštancie nedošiel k záveru o tom, že pred rozhodnutím vo veci sú splnené podmienky na konanie o súlade právnych predpisov, v ktorom prípade sa podáva Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na začatie konania, teda nestotožnil sa s názorom prezentovaným v predmetnom návrhu žalovaným, čím nevidel pre takýto postup súdu prvej inštancie dôvod.

9. Súd sa vo svojom závere osobitným spôsobom vyjadril k nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky IV.ÚS/377/2018, na ktorý žalovaný poukázal s konštatovaním, že v predmetnom náleze išlo o odlišné skutkové okolnosti, kde regresný nárok nepredstavoval reálnu výšku a reálnu možnosť jeho splatenia, pretože podľa aktuálnych osobných pomerov osoby sťažovateľa a jeho rodiny išlo o nemožné plnenie, na základe čoho ústavný súd považoval za rozhodujúce ustálenie, či výška žalobcom uplatnenej regresnej

náhrady voči žalovanému je primeraná. Aj keď za akceptovateľnú možno považovať úvahu, že regresná náhrada má plniť výchovný účel a nie likvidačný účel a má zohľadniť okolnosti, za ktorých došlo k vzniku škody, v prípade žalovaného o takýto prípad nejde. Z výšky poistného plnenia 738,31 eur si žalobca uplatnil voči žalovanému postih vo výške 516,81 eur a preto s prihliadnutím na cieľ zák. č. 381/2001 Z.z. ktorým je prioritne právna ochrana poškodeného, ktorému je priznaný nárok na náhradu škody a nie ochrana osoby, ktorá poistnú zmluvu uzavrela, s prihliadnutím na účel regresnej náhrady, ktorý má výchovný charakter, súdu prvej inštancie sa nejaví náhrada poistného plnenia vo výške 516,81 eur z celkového poistného plnenia ako neprimeraná, v rozpore s dobrými mravmi a určite nie ako likvidačná.

10. O náhrade trov konania bolo rozhodnuté podľa § 261 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že súd žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %, keďže bol v konaní v celom rozsahu úspešný.

11. Proti predmetnému rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote v časti výrokov III. a IV. odvolanie z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP a navrhol odvolaciemu súdu potvrdiť dôvodnosť regresného nároku žalobcu do výšky žalovaným vyplatených 184,58 eur, čo predstavuje regresnú náhradu vo výške 25 % vyplateného poistného plnenia. Poukázal na to, že súd prvej inštancie sa najmä odvolal na doposiaľ existujúcu judikatúru všeobecných súdov v problematike regresných nárokov zodpovednostných poisťovateľov voči poisťníkom/poisteným, avšak podotkol, že ani v jednom z reflektovaných súdnych rozhodnutí nebolo doposiaľ riešené, či zodpovednostným poisťovateľom požadovaná regresná náhrada v tom-ktorom prípade zodpovedá aj požiadavke súladu s dobrými mravmi, resp., či korešponduje s generálnym znením § 3 OZ a prípadne aj v kontexte § 53 OZ, keďže poistná zmluva je nepochybne zmluvou spotrebiteľskou. Zdôraznil, že všeobecné súdy doposiaľ judikovali, že neexistuje žiaden zákonný mechanizmus, ktorý by všeobecným súdom umožňoval zásah do práva, resp. do nároku zodpovednostného poisťovateľa voči poisťníkovi/poistnému titulom regresnej náhrady. Podľa názoru žalovaného však takýto zásah je možný a síce s poukazom na § 1 ods. 2 zák. č. 381/2001 Z.z. Keďže tento zákon nemá osobitnú úpravu, akým je znenie § 3 OZ, smerodajným pre tento zákon zostáva pravidlo uvedené v § 3 OZ, a teda ide o vzťah *lex generalis* (Občiansky zákonník) a *lex specialis* (zák. č. 381/2001 Z.z.). Rovnaký záver je možné interpretovať aj vo vzťahu k aplikácii § 53 OZ. V prejednávanom prípade bolo preukázané a zároveň nesporné, že žalovaný bol v čase poistnej udalosti v omeškaní s platením poistného, taktiež, že žalobca vyplatil poistnému poistné plnenie za žalovaného ako poistného, že žalovaný doplatil žalobcovi zmeškané poistné do času fyzickej výplaty poistného plnenia žalobcom poškodenému za žalovaného ako poisteného. V súvislosti s aplikáciou § 12 ods. 1 písm. f) zák. č. 381/2001 Z.z. si ale treba uvedomiť, že môžu nastať tri odlišné situácie:

1) poisťník/poistený predpísané poistné voči zodpovednostnému poisťovateľovi v čase vzniku poistnej udalosti zaplatené nemá, ale ho nezaplatí vôbec,

2) poisťník/poistený predpísané poistné voči zodpovednostnému poisťovateľovi v čase vzniku poistnej udalosti zaplatené síce nemá, ale ho zaplatí po fyzickej výplate poistného plnenia zodpovednostným poisťovateľom poškodenému,

3) poistený predpísané poistné voči zodpovednostnému poisťovateľovi v čase vzniku poistnej udalosti zaplatené síce nemá, ale ho zaplatí do času fyzickej výplaty poistného plnenia zodpovednostným poisťovateľom poškodenému. Žalovaný spadá nepochybne do kategórie 3), t. j. najmiernejšej, teda do kategórie, kde žalobcovi v podstate žiadnu ujmu nespôsobil, keďže žalobca ako zodpovednostný poisťovateľ žalovanému uhradil poistné plnenie poškodenému z poistným „krytých“ finančných zdrojov. Žalovanému je zrejmé, že zámerom zákonodarcu cestou § 12 zák. č. 381/2001 Z.z. je výchova poisťníkov/poistených k riadnemu a včasnému plneniu si svojich zákonných povinností vo vzťahu k svojim zodpovednostným poisťovateľom, je však zároveň dôležité, aby výkon subjektívneho - regresného práva poisťovateľom nebol prehnáný, čiže šikanózný. Je logické a zároveň spravodlivé, aby výkon tohto práva vo vzťahu ku kategórii poisťníkov/poistených bol dôraznejší, prísnejší, pokiaľ ide o kategórie 1) a 2), ako voči kategórii poisťníkov/poistených 3). Dôraz, prísnosť sa pochopiteľne prejaví vo výške požadovaného regresu. Z hľadiska tzv. materiálnej spravodlivosti by teda poisťník/poistený spadajúci do kategórie 1) mal dostať regres od svojho zodpovednostného poisťovateľa v rozsahu 100 % vyplateného poistného plnenia, poisťník/poistený spadajúci do kategórie 2) by mal dostať regres od svojho zodpovednostného poisťovateľa v rozsahu od 50 % do 100 % vyplateného poistného plnenia a poisťník/poistený spadajúci do kategórie 3) by mal dostať regres od svojho zodpovednostného poisťovateľa v rozsahu od 0 % do 50 % vyplateného poistného plnenia. Žalovaný v priebehu súdneho konania do pozornosti súdu uviedol okrem iného nález Ústavného súdu SR sp. zn. IV.ÚS/377/2018 a

tiež uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obo/3/1018, ktoré sú dôkazom tej skutočnosti, že výklad práva by sa mal uberať cestou hľadania „materiálnej“ a nie púhej „formalistickej“ spravodlivosti.

12. Žalobca vo svojom vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že sa stotožňuje s napadnutým rozsudkom a mal za to, že žalobca dostatočne preukázal opodstatnenosť uplatnenej pohľadávky, jej výšku, a že svoje tvrdenia podložil relevantnými dôkazmi. Odcitoval § 12 ods. 1 písm. f) zákona o PZP s odôvodnením, že žalobca si voči žalovanému v konaní uplatnil postihové právo poisťovateľa (nárok na náhradu poistného plnenia) podľa § 12 tohto zákona, pričom ide o nárok, ktorý žalobcovi vyplýva priamo zo zákona a nemá povahu nároku zo spotrebiteľskej zmluvy. V konaní nebolo sporné, že žalovaný spôsobil poistnú udalosť, a že v čase vzniku poistnej udalosti bol v omeškaní s platením poistného, avšak žalovaný nesúhlasil s výškou nároku na náhradu za poskytnuté poistné plnenie a žiadal o zamietnutie žaloby, keďže uhradením sumy vo výške 184,58 eur mala byť žalobcovi poskytnutá primeraná náhrada za porušenie zákonnej povinnosti. Zopakoval, že súd nie je oprávnený v konaní podľa § 12 ods. 1 a 2 tohto zákona znížiť výšku požadovanej náhrady poistného plnenia alebo jeho časť, aplikujúc zásadu primeranosti alebo iné kritériá, pričom zo žiadneho právneho predpisu takéto sudcovské právo nevyplýva. Je výlučne vecou poisťovateľa, či sa rozhodne uplatniť náhradu všetkých vyplatených súm poistného plnenia alebo iba ich časti (rozhodnutie NS SR sp. zn. 1MCdo/3/2004). Na rozdiel od inštitútu náhrady škody (§ 450 OZ), regresu v poistení majetku (§ 813 OZ) alebo zmluvnej pokuty (§ 544 a nasl. OZ), v rámci ktorých súd môže aplikovať moderačné oprávnenie, úprava inštitútu postihu podľa § 12 ods. 1 tohto zákona neumožňuje súdu znížiť uplatnenú výšku náhrady poistného plnenia. Nejde totiž o nárok na náhradu škody, ale o originárny druh právneho nároku, ktorý vzniká ex lege (rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8Co/114/2012 alebo 4Co/110/2011). Moderačné oprávnenie je súdu zverené iba výnimočne a primerané zníženie uplatneného nároku prichádza do úvahy iba vtedy, ak ho zákon výslovne pripúšťa a zároveň formuluje jednoznačné kritériá a limity pre takýto postup (napríklad závažnosť porušenia, okolnosti prípadu a podobne). To je inter alia nevyhnutné aj z hľadiska preskúmateľnosti úvah, ktoré súd viedli k zníženiu takejto náhrady. V tejto súvislosti odkázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/180/2017 a R-64/2020 s ich relevantným znením. Podotkol tiež, že pre uplatnenie postihového práva žalobcu podľa § 12 ods. 1 písm. f) zákona o PZP je podstatné, aby v čase vzniku poistnej udalosti bol žalovaný v omeškaní s platením poistného. Tento predpoklad naplnený bol, keďže žalovaný bol v omeškaní až po dobu 50 dní, čo žalovaný nepopiera. Preto je irelevantné, či dodatočne došlo k úhrade omeškaného poistného, a či to poisťník stihol ešte pred poskytnutím poistného plnenia. Rovnako je nepodstatné, či žalobcovi vznikla škoda alebo nie. V tomto smere ide o sankčný mechanizmus voči žalovanému, ktorý si ako poisťník neplnil svoje základné povinnosti vyplývajúce mu nielen z poistnej zmluvy, ale aj zo zákona. V záveroch zdôraznil, že v prejednávanej veci sa žalobca voči žalovanému nedomáha náhrady poistného plnenia v celom poskytnutom rozsahu, t. j. vo výške 738,31 eur, ale iba vo výške 516,81 eur. Žalobca pritom osobitne zdôraznil, že prihliada na závažnosť porušenia, hoci mohol požadovať celú sumu poskytnutého poistného plnenia. Vzhľadom na dobu, počas ktorej bol v omeškaní s platením poistného, je žalobcov nárok primeraný a rozhodne nemôže byť v rozpore s dobrými mravmi. Preto navrhol odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

13. Ďalšie podania v odvolacom konaní dané neboli.

14. Predmetom odvolacieho prieskumu sú výroky III. a IV. napadnutého rozsudku, na základe čoho výroky I. a II. nadobudli právoplatnosť a neboli podrobené odvolaciemu prieskumu.

15. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadiska uplatneného odvolacieho dôvodu a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť.

16. Rozsudok je v napadnutých výrokoch vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

17. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 17.2.2022 o 9.50 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 215, II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia

boli zverejnené dňa 10.2.2022 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle § 219 ods. 1, 3 CSP.

18. Žalovaný v odvolaní uplatnil odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP, t.j. rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

19. K odvolaciemu dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

20. Odvolací súd dospel k záveru, že tento odvolací dôvod nebol naplnený.

21. Žalovaný v odvolaní argumentuje skutočnosťami, ktoré uvádzal už v konaní pred súdom prvej inštancie a s ktorými sa súd náležite a správne vysporiadal pri rozhodovaní sporu a tieto odvolacie námietky preto nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozsudku a privodiť jeho zmenu.

22. Správne, podrobné, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody napadnutého rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP). Na zdôraznenie ich správnosti odvolací súd uvádza nasledovné.

23. Predmetom konania je žaloba o zaplatenie regresného nároku, ktorý si žalobca uplatňuje proti žalovanému v súlade s § 12 ods. 1 písm. f) zákona č. 381/2001 Z.z. v znení neskorších zmien a predpisov (ďalej len zákon č. 381/2001 Z.z.).

24. Podstata odvolania spočíva v tom, že žalovaný na strane jednej síce nespochybnil okolnosť, že v čase poistnej udalosti bol v omeškaní s platením poistného a že žalobca za neho vyplatil poškodenému škodu vo výške 738,31 eur (poistné plnenie), na strane druhej ale považoval za súladný v dobrými mravmi (resp. aj v kontexte § 53 OZ), a teda dôvodný, regresný nárok žalobcu iba do výšky ním už vyplatených 184,58 eur, čo predstavuje regresnú náhradu vo výške 25% vyplateného poistného plnenia.

25. Súd prvej inštancie pri posúdení predmetného nároku sa o.i. zaoberal tiež oprávnením súdu znížiť výšku požadovanej náhrady poistného plnenia. V kontexte uvedeného v prvom rade zhodnotil, že v prípade postihu podľa § 12 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. ako originárneho druhu právneho nároku, ktorý vzniká ex lege, súd nie je oprávnený znížiť výšku požadovanej náhrady poistného plnenia alebo jeho časti aplikujúc zásadu primeranosti, či iné kritérium, pričom v tejto súvislosti správne odkázal na ustálenú rozhodovaciu prax.

26. Okrem toho súd prvej inštancie dostatočným spôsobom vyargumentoval, prečo nemohol aplikovať na prejednávaný prípad závery Nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 377/2018 zo dňa 31.1.2019, na ktoré žalovaný poukázal. Odvolací súd zhodne s názorom súdu prvej inštancie uvádza, že v prípade predmetného nálezu ide o odlišné skutkové okolnosti. Z predmetného nálezu totiž vyplýva, že hoci išlo o regresný nárok (konkrétne Slovenskej kancelárie poisťovateľov) proti poistenému, ústavný súd z hľadiska primeranosti náhrady pomenoval tri komponenty: popri zohľadnení, či ide o sumu konečnú alebo o sumu, ktorá sa bude v budúcnosti zvyšovať a popri zohľadnení okolností, za akých ku škode došlo, považoval za relevantné tiež zohľadnenie osobných, zárobkových a majetkových pomerov poisteného tak, aby výška regresnej náhrady plnila na strane jednej výchovný (odstrašujúci) účinok a aby na strane druhej nebola (ekonomicky) likvidačná. Odvolací súd pritom pripomína, že odvolateľ sa v konaní na súde prvej inštancie a ani v odvolaní nebránil existenciou takých pomerov na jeho strane, pre ktoré by regresný nárok v požadovanej výške bol pre neho likvidačný.

27. V neposlednom rade súd prvej inštancie navyše zohľadnil, že z výšky poistného plnenia 738,31 eur si žalobca uplatnil voči žalovanému postih vo výške 516,81 eur, preto s prihliadnutím na cieľ zák. č. 381/2001 Z.z. (ktorým je prioritne právna ochrana poškodeného, ktorému je priznaný nárok na náhradu škody a nie ochrana osoby, ktorá poistnú zmluvu uzavrela), a s prihliadnutím na účel regresnej náhrady

(jej výchovný charakter), sa súdu nejavila požadovaná suma 516,81 eur (z celkového poistného plnenia) ako neprimeraná, v rozpore s dobrými mravmi a určite nie ako likvidačná.

28. Pokiaľ odvolateľ bol toho názoru, že súd mal mať možnosť ovplyvniť výšku regresnej náhrady, a to po zohľadnení všetkých (individuálnych) okolností daného prípadu, za takúto okolnosť označil výlučne to, že doplatil žalobcovi zmeškané poistné do času fyzickej výplaty poistného plnenia žalobcom poškodenému, čím na strane žalobcu v podstate žiadnu ujmu (škodu) nespôsobil. Uvedená okolnosť však nespadá ani pod jeden z tých „komponentov“, pre ktoré ústavný súd pripustil skúmanie výšky sumy vyplatenej z poistenia (viď bod 26. odôvodnenia tohto rozsudku) a za takýto ho nepovažuje ani odvolací súd v prejednávanej veci, keď nebolo možné opomenúť súčasne ani to, ako na to správne poukázal aj súd prvej inštancie, že žalobca síce vyplatil poškodenému za žalovaného sumu 738,31 eur ako skutočnú škodu (náklady na opravu motorového vozidla), predmetnou žalobou si voči žalovanému ale uplatnil regresný nárok v už poníženej sume 516,81 eur zohľadniac práve závažnosť porušenia na strane žalovaného (t.j. zohľadniac konkrétnu dobu, po ktorú bol žalovaný v omeškaní s platením poistného).

29. Z vyššie uvedeného vyplýva, že súd pri posúdení dôvodnosti žalobou uplatneného nároku (pokiaľ ide o jeho konkrétnu výšku a možnosť jej korekcie) realizoval výklad práva cestou hľadania materiálnej a nie iba formalistickej spravodlivosti vyplývajúcej napr. z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Obo/3/2018 alebo z už spomínaného nálezu, na ktoré rozhodnutia poukázal tiež odvolateľ.

30. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov sú neopodstatnené odvolacie námietky žalovaného spochybňujúce správnosť napadnutého vyhovujúceho výroku, z ktorého dôvodu odvolací súd rozsudok v jeho napadnutom rozsahu, t.j. vo výroku III. potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP, vrátane vecne správneho výroku o trovách konania.

31. Podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP odvolací súd priznal nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania procesne v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi, o konkrétnej výške ktorej náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

32. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).